

Zasady przygotowywania pracy dyplomowej licencjackiej i magisterskiej na kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym prowadzonych na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych w Akademii Nauk Stosowanych w Koninie

I. Ogólne wymogi pracy dyplomowej (licencjackiej/ magisterskiej)

1. Przygotowując pracę dyplomową należy:

- wykazać się ogólną znajomością dyscypliny naukowej związanej z tematem pracy,
- wykazać się umiejętnością wyszukiwania literatury przedmiotu,
- konfrontować elementy wiedzy teoretycznej z zagadnieniami praktycznymi,
- sformułować zasadniczy problem pracy oraz problemy szczegółowe,
- zastosować podstawowe (wymagane) metody badawcze, adekwatne do dyscypliny naukowej, w celu właściwego przedstawienia problemu i analizy wyników badań,
- wskazać w jakim przedziale czasu zostały przeprowadzone badania (horyzont czasowy),
- właściwie posługiwać się stylem języka naukowego,
- w sposób odpowiedni opracować materiał graficzny, przypisy i bibliografię.

2. Praca dyplomowa powinna mieć charakter empiryczny, może mieć formę projektu badawczego (przy odniesieniu do właściwej teorii). Praca dyplomowa powinna być oparta na:

- badaniach ilościowych, jakościowych, w tym eksperymentach,
- projektach (w nawiązaniu do praktyki i metodyki danej dziedziny, np. analiza materiałów metodycznych),
- studium przypadku,
- analizie porównawczej,
- innej formie pracy badawczej.

3. Opracowanie i obrona pracy dyplomowej ma na celu sprawdzenie:

- od strony **merytorycznej**, w jakim stopniu student przyswoił wiedzę studiowanego kierunku i modułu wybieralnego oraz czy swobodnie porusza się w obszarze tematów, które były przedmiotem prowadzonej pracy;

- od strony **metodycznej**, czy opanował niezbędne umiejętności z zakresu metodologii badań (formułowanie problemów badawczych, określanie przedmiotu badania zastosowanie metod, technik i narzędzi badawczych, przeprowadzenie badań, wysuwanie wniosków);
- od strony **edytorskiej**, czy i w jakim zakresie potrafi samodzielnie przygotować dość duże zwarte opracowanie tekstowe w formie pisanstwa naukowego – czy posiada umiejętności prezentowania treści pracy, poprawnego od strony językowej formułowania myśli i prezentowania wyników, posługiwania się terminologią fachową.

4. Praca dyplomowa musi być samodzielna. Autor korzystający z obcego tekstu lub narzędzi AI bez wskazania ich źródła popełnia plagiat, a tym samym dokonuje kradzieży własności intelektualnej i naraża się na restrykcje prawne. Prace dyplomowe w ANS w Koninie są sprawdzane pod względem samodzielności ich wykonania przez autorów w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Tryb i zasady procedury antyplagiatowej stosowanej w Akademii Nauk Stosowanych w Koninie określa *załącznik nr 8 do zarządzenia nr 95/2025*.

5. Bezpośrednią opiekę nad przygotowaniem pracy dyplomowej sprawuje promotor.

Zbieranie materiałów powinno odbywać się od momentu ustalenia tematu i planu.

Przygotowaną wersję pracy lub jej fragmenty należy przekazywać promotorowi w celu ich akceptacji lub naniesienia uwag umożliwiających dokonanie zmian. Ostateczną wersję elektroniczną pracy dyplomowej, zatwierdzoną przez promotora, student wprowadza do Archiwum Prac Dyplomowych (APD) i **zatwierdza oświadczenie o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej** zgodnie z procedurą określoną w *załączniku nr 9 do zarządzenia nr 95/2025*.

6. Najważniejsze różnice w zaleceniach dotyczących prac licencjackich/ magisterskich zostały zaprezentowane w tabeli 1.

Praca licencjacka	Praca magisterska
Umożliwia uzyskanie tytułu licencjata, inżyniera albo tytułu równorzędnego.	Umożliwia uzyskanie tytułu magistra, magistra inżyniera albo tytułu równorzędnego.
Autor pracy samodzielnie rozwiązuje zadania związane z dyscypliną naukową odpowiadającą kierunkowi studiów. Musi wykazać się dogłębną wiedzą oraz umiejętnością jej praktycznego zastosowania w zakresie podjętego tematu. Ponadto, winien posiadać biegłość w wyszukiwaniu i wykorzystywaniu literatury niezbędnej do przygotowania pracy.	
Autor powinien przedstawić teoretyczne podstawy problemu badawczego.	Część teoretyczna powinna być bardziej zaawansowana tj. autor przedstawia teoretyczne podstawy problemu badawczego, które umożliwiają sformułowanie hipotez badawczych.
Autor powinien sformułować pytania badawcze.	Autor powinien sformułować pytania badawcze oraz hipotezy badawcze.
Autor powinien zawrzeć w pracy rozdział metodyczno-empiryczny.	Autor powinien zawrzeć w pracy oddzielne rozdziały: metodyczny oraz empiryczny wraz z dyskusją.

Autor powinien sformułować rekomendacje dla praktyki.	Autor powinien sformułować rekomendacje dla praktyki oraz wskazać kierunki dalszych badań.
Autor wykazuje przynajmniej 20 pozycji piśmiennictwa, w tym 5 źródeł obcojęzycznych.	Autor wykazuje przynajmniej 30 pozycji piśmiennictwa, w tym 10 źródeł obcojęzycznych.
---	Autor powinien przedstawić ograniczenia pracy i ich uzasadnienie.
Zalecana objętość pracy dyplomowej (licencjackiej/inżynierskiej) to około 35-70 stron.	Zalecana objętość pracy magisterskiej to około 45-90 stron.
Opracowanie ma formę pisanej monografii, która została podzielona na rozdziały i podrozdziały. Tekst przybiera formę logicznego i obiektywnego przedstawienia informacji oraz relacjonowania procesu studiów i badań.	

II. Konstrukcja pracy dyplomowej

1. Strona tytułowa (bez numeru; według wzoru określonego w *załączniku nr 1 do Zarządzenia Rektora 95/2025*).

2. Spis treści.

3. Wstęp – stanowi wprowadzenie do badanych i analizowanych zagadnień (około 2-3 stron).

Powinien w szczególności zawierać:

- wprowadzenie do tematyki pracy obejmujące zwięzłe uzasadnienie wyboru tematu, wskazujące na jego znaczenie dla teorii i praktyki właściwej dziedziny i dyscypliny naukowej;
- główny cel pracy dyplomowej;
- główny problem badawczy wraz ze szczegółowymi problemami badawczymi (pytania badawcze);
- zastosowane metody badawcze i narzędzia statystyczne;
- opis struktury pracy zawierający informację o liczbie rozdziałów i zagadnieniach poruszanych w każdym z nich (kilka zdań o każdym z rozdziałów).

4. Tekst pracy – tworzą go poszczególne rozdziały i podrozdziały, które powinny stanowić logiczną i zwartą tematycznie całość:

- Rozdział 1 – rozdział teoretyczny, dotyczący głównego problemu pracy i będący przedstawieniem problemu w świetle literatury przedmiotu, maks.20%
- Rozdział 2 – rozdział, w którym główny problem odnoszony jest do konkretnego przykładu rozważanego w pracy dyplomowej (przedsiębiorstwa, instytucji itp.), maks. 20%
- Rozdział 3 – rozdział metodyczno-empiryczny:
 - przedmiot i cel badań,
 - przedstawienie problemu,
 - badanie (analiza, studium),
 - omówienie wyników badań wraz z dyskusją,

- wnioski: rekomendacje dla praktyki, propozycje nowoczesnych rozwiązań i ew. metody ich wdrożenia.

W pracy licencjackiej student powinien w szczególności wykazać się znajomością literatury badanego obszaru i umiejętnością zastosowania narzędzi analitycznych. Praca powinna być wyraźnie ukierunkowana zawodowo.

W pracy magisterskiej większego znaczenia nabiera część analityczna dotycząca badanego obiektu lub teoretyczna umożliwiająca sformułowanie hipotez badawczych, będąca krytyczną analizą literatury przedmiotu i badań zastanych wraz z koncepcjami własnymi autora, a część empiryczna stanowi dowód na poprawność zaproponowanych rozwiązań. W pracy magisterskiej wskazane jest wyodrębnienie w postaci osobnych rozdziałów części metodycznej (rozdział 3) oraz części empirycznej i dyskusji (rozdział 4).

Dopuszcza się inną strukturę tekstu pracy niż przedstawiona wyżej, w szczególności w odniesieniu do liczby, charakteru i zawartości poszczególnych rozdziałów w zależności od dyscypliny naukowej, z zakresu której jest przygotowywana praca dyplomowa. Decyzje w tym zakresie podejmuje promotor.

Tekst pracy dyplomowej musi być spójny merytorycznie i wyrażony w sposób precyzyjny. Kolejne kwestie, wątki powinny wyraźnie wiązać się ze sobą. Musi istnieć między nimi merytoryczna łączność. W żadnym wypadku tekst nie może być zbiorem niepowiązanych między sobą myśli. Praca dyplomowa powinna być pisana krótkimi, jasnymi, poprawnie sformułowanymi zdaniami. Należy unikać zdań długich o skomplikowanej, niejasnej treści. Tekst należy redagować przy użyciu form bezosobowych czasowników w czasie przeszłym, np. *wyszukano, poddano analizie, obliczono, ustalono, przedstawiono, opisano, zilustrowano*.

5. Zakończenie (około 2-3 stron) – powinno:

- być odniesieniem do sformułowanych na wstępie celów i pytań badawczych;
- stanowić podsumowanie zaprezentowanych badań i krytyczne spojrzenie na ich przebieg i rezultaty;
- zawierać wynikające z pracy spostrzeżenia własne autora skonstruowane w formie jednoznacznych i opartych na badanym materiale wniosków;
- zawierać rekomendacje dla praktyki.

6. Bibliografia – zawiera pozycje, które wykorzystano w tekście pracy, podane w kolejności alfabetycznej, z podziałem na:

- wydawnictwa zwarte,
- wydawnictwa ciągłe,
- akty prawne,
- źródła internetowe,
- inne źródła.

7. Streszczenie i słowa kluczowe – w języku polskim i języku angielskim oraz, w przypadku prac przygotowywanych w języku innym niż polski lub angielski, w języku pisanej pracy.

8. Spis tabel, rysunków, wykresów, schematów, ilustracji itp.

9. Załączniki (numerowane):

- narzędzia stosowane w badaniach (jeżeli są konstrukcji własnej lub dostępne do użytku publicznego za zgodą autora),
- tabele z wynikami w formie podsumowania,
- cytowane ustawy, rozporządzenia lub inne ogólnodostępne materiały.

III. Kryteria edytorskie pracy dyplomowej

1. Ustawienia ogólne:

- format – A4;
- marginesy: górny, dolny, prawy – 2,5 cm; lewy – 3,5 cm;
- czcionka tekstu pracy – Times New Roman 12 pkt;
- interlinia tekstu pracy (odstęp między wierszami) – 1,5;
- tekst wyjustowany (bez dzielenia wyrazów);
- wcięcie nowego akapitu – 1,25;
- każdy rozdział powinien rozpoczynać się od nowej strony;
- tytuły rozdziałów – czcionka 16 pkt, bold (pogrubienie), kropki tylko po cyfrach (bez kropki na końcu);
- podrozdziały powinny znajdować się na tej samej stronie;
- tytuły podrozdziałów – czcionka 14 pkt, bold (pogrubienie);
- odstęp przed i po każdym tytule podrozdziału (jeden wiersz przerwy 12 pkt);
- numeracja stron ciągła w całej pracy (w prawym dolnym rogu strony); bez numeru na stronie tytułowej;
- tabele i rysunki powinny mieć numer, tytuł i źródło;
- numeracja tabel i rysunków ciągła w całej pracy (odrębna numeracja dla tabel i rysunków);
- tytuł tabeli powinien znajdować się nad tabelą (czcionka 11 pkt, bez kropki na końcu);
- tytuł rysunku powinien znajdować się pod rysunkiem (czcionka 11 pkt, bez kropki na końcu);
- czcionka źródła tabeli i rysunku oraz przypisów – Times New Roman 10 pkt;
- interlinia przypisów – 1.

2. Pracę należy pisać w czasie przeszłym oraz w formie bezosobowej, np.: *przeanalizowano, opisano, przedstawiono, ustalono*. Nie należy posługiwać się zwrotami o charakterze argonowym, kolokwialnym, gwarowym.

3. W tekście pracy dopuszczalne są wyróżnienia *kursywą* bądź **pogrubienia** (stosowane konsekwentnie), nie stosuje się podkreśleń oraz r o z s t r z e ł e ń tekstu.

4. Przywołany w pracy cytat powinien zostać umieszczony w cudzysłowie. Przy skracaniu cytatu opuszczone fragmenty należy zaznaczyć trzema kropkami ujętymi w nawias kwadratowy.

5. Przy wprowadzaniu skrótów przy pierwszym użyciu należy zastosować pełną formę, a w nawiasie stosowany w dalszej części pracy skrót.
6. Na końcu wiersza nie mogą występować pojedyncze litery lub spójniki – należy je przenieść do kolejnego wiersza przy użyciu twardej spacji (Ctrl + Shift + spacja).
7. Tabele i rysunki nie mogą wychodzić poza marginesy i nie powinny przechodzić na kolejną stronę. Należy je wyśrodkować i zastosować numerację cyframi arabskimi.

IV. Zasady konstruowania przypisów [przykład]

1. Przypisy mogą mieć charakter źródłowy, uzupełniający, odsyłający, wyjaśniający lub polemiczny.
2. Przypisy umieszcza się na dole strony, na której znajduje się tekst, do którego przypis się odnosi (system oksfordzki).
3. Numeracja przypisów powinna mieć charakter ciągły od pierwszego do ostatniego przypisu w całej pracy dyplomowej.
4. Przykłady przypisów źródłowych:
 - a. wydawnictwo zwarte, jeden autor (inicjały imion bez spacji) 2;
 - b. wydawnictwo zwarte, dwóch lub trzech autorów 3;
 - c. wydawnictwo zwarte, więcej niż trzech autorów 4;
 - d. wydawnictwo zwarte, autor korporatywny (ciało zbiorowe uznane za odpowiedzialne za sporządzenie dokumentu) 5;
 - e. praca zbiorowa 6;
 - f. artykuł w pracy zbiorowej 7;
 - g. artykuł w czasopiśmie 8;
 - h. akty normatywne 9;
 - i. źródła literatury pozyskane w Internecie (należy usunąć hiperłącza):

² K.A. Kłosiński, *Światowy rynek usług w początkach XXI wieku*, PWE, Warszawa, 2011, s. 9. W. Gasparski, *Wykłady z etyki biznesu: nowa edycja uzupełniona*, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa 2007, s. 27.

³ J. Matysiewicz, D. Babińska, S. Smyczek, *Sektor usług profesjonalnych: usieciowienie, umiędzynarodowienie, dyfuzja wiedzy*, Placet, Warszawa 2014, s. 12.

⁴ S. Komorowski i in., *Rozwój sektora e-usług na świecie*, PARP, Warszawa 2010, s. 115.

⁵ OECD, WBI, *Korea and the Knowledge-based Economy: Making the Transition*, Paris 2000, s. 13.

⁶ *Spółeczeństwo informacyjne*, red. J. Papińska-Kacperk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s. 16.

⁷ J. Łańcucki, *Czynniki wpływające na jakość usług profesjonalnych*, [w:] *Marketing usług profesjonalnych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2000, s. 27-38, s. 29.

⁸ M. Bereziński, J. Hołubiec, D. Wagner, *Kapitał ludzki i społeczny a zarządzanie wiedzą*, „Mazowieckie Studia Humanistyczne” 2012, nr 1-2, s. 183-203, s. 190.

⁹ Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, Dz.U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2005 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych, Dz.U. Nr 201, poz. 1662.

- artykuły i opracowania pozyskane z Internetu ¹⁰,
- artykuły umieszczone bezpośrednio w witrynie internetowej ¹¹,
- artykuły z wydań internetowych gazet i czasopism ¹²,
- informacje z serwisów internetowych (muszą być poprzedzone nazwą witryny internetowej) ¹³,
- cytowania z zasobów AI ¹⁴.

5. W przypadku powtarzania się źródła należy zastosować zapis skrócony:

- a. jeżeli cytowania pracy następują bezpośrednio po sobie ^{15 16},
- b. jeżeli cytowane źródło rozdzielają inne przypisy ^{17 18 19}.

Dopuszcza się inny sposób odwoływania się do wykorzystanych prac – w zależności od dyscypliny naukowej, z zakresu której jest przygotowywana praca dyplomowa. Decyzje w tym zakresie podejmuje promotor. Ocenie podlega spójność i konsekwencja w konstruowaniu przypisów.

¹⁰ G. Bellinger, D. Castro, A. Mills, *Data, Information, Knowledge, and Wisdom*, <http://www.systems-thinking.org/dikw/dikw.htm> [dostęp: 9.01.2015]. OECD, *OECD in Figures 2009*, <http://dx.doi.org/10.1787/oif-2009-en> [dostęp: 4.04.2015].

¹¹ M. Wąsowski, *Co to jest Big Data? Nie bójcie się, na pewno nie inwigilacja*, <http://natemat.pl/52911,co-to-jest-big-data-nie-bojcie-sie-na-pewno-nie-inwigilacja> [dostęp 3.02.2015]. *Big Data – metoda analizy danych*, <http://rynekinformacji.pl/big-data-metoda-analizy-danych/> [dostęp: 3.02.2015].

¹² A. Halicki, *Przed nami rewolucja w e-handlu*, „Forbes” z dnia 11.09.2015, <http://www.forbes.pl/halicki-przednami-rewolucja-w-e-handlu,artykuly.html> [dostęp: 18.11.2015]. B. Bednarek-Michalska, *Ocena jakości informacji elektronicznej: pułapki sieci*, „EBIB” 2007, nr 5, <http://www.ebib.pl/2007/86/a.php?bednarek> [dostęp: 28.07.2015].

¹³ *Citybank.pl*, <https://www.online.citibank.pl/> [dostęp: 18.11.2015].

¹⁴ OpenAI, *ChatGPT (wersja GPT-3.5)*, OpenAI, 2024, <https://www.openai.com/chatgpt> [dostęp: 20.05.2024].

¹⁵ D. Ilnicki, *Przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju usług w Polsce: teoretyczne i praktyczne uwarunkowania badań*, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2009, s. 55.

¹⁶ *Ibidem*, s. 67.

¹⁷ J. Kisielnicki, H. Sroka, *Systemy informacyjne biznesu: informatyka dla zarządzania*, Agencja Wydawnicza Placet, Warszawa 2001, s. 17.

¹⁸ S. Galata, *Strategiczne zarządzanie organizacjami: wiedza, intuicja, strategie, etyka*, Difin, Warszawa 2004, s. 58-59.

¹⁹ J. Kisielnicki, H. Sroka, *Systemy informacyjne biznesu: informatyka dla zarządzania*, op. cit., s. 57.

V. Zasady konstruowania bibliografii

W bibliografii należy podać pozycje, które wykorzystano w tekście pracy, w kolejności alfabetycznej według nazwiska autora, z podziałem na wydawnictwa zwarte, wydawnictwa ciągłe, akty prawne, źródła internetowe.

Przykłady:

Wydawnictwa zwarte

1. Galata S., *Strategiczne zarządzanie organizacjami: wiedza, intuicja, strategie, etyka*, Difin, Warszawa 2004.
2. Ilnicki D., *Przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju usług w Polsce: teoretyczne i praktyczne uwarunkowania badań*, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2009.
3. Kisielnicki J., Sroka H., *Systemy informacyjne biznesu: informatyka dla zarządzania*, Agencja Wydawnicza Placet, Warszawa 2001.
4. Kłosiński K.A., *Światowy rynek usług w początkach XXI wieku*, PWE, Warszawa 2011.
5. Komorowski S. i in., *Rozwój sektora e-usług na świecie*, PARP, Warszawa 2010.
6. Łańcucki J., *Czynniki wpływające na jakość usług profesjonalnych*, [w:] *Marketing usług profesjonalnych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2000, s. 27-38.
7. Matysiewicz J., Babińska D., Smyczek S., *Sektor usług profesjonalnych: usieciowienie, umiędzynarodowienie, dyfuzja wiedzy*, Placet, Warszawa 2014.
8. OECD, WBI, *Korea and the Knowledge-based Economy: Making the Transition*, Paris 2000.
9. *Spółeczeństwo informacyjne*, red. J. Papińska-Kacperek, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

Wydawnictwa ciągłe

1. Batko K., Bielewicz G., *E-usługi w biznesie i administracji publicznej*, „Studia Ekonomiczne/ Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach” 2013, nr 136, s. 47-63.
2. Bereziński M., Hołubiec J., Wagner D., *Kapitał ludzki i społeczny a zarządzanie wiedzą*, „Mazowieckie Studia Humanistyczne” 2012, nr 1-2, s. 183-203.

Akty prawne

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2005 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych, Dz.U. Nr 201, poz. 1662.

Źródła internetowe

1. Bellinger G., Castro D., Mills A., *Data, Information, Knowledge, and Wisdom*, <http://www.systems-thinking.org/dikw/dikw.htm> [dostęp: 9.01.2015].
2. *Big Data – metoda analizy danych*, <http://rynekinformacji.pl/big-datametoda-analizy-danych> [dostęp: 3.02.2015].
3. Bednarek-Michalska B., *Ocena jakości informacji elektronicznej: pułapki sieci*, „EBIB” 2007, nr 5, <http://www.ebib.pl/2007/86/a.php?bednarek> [dostęp: 28.07.2015].
4. *Citybank.pl*, <https://www.online.citibank.pl/> [dostęp: 18.11.2015].
5. Halicki A., *Przed nami rewolucja w e-handlu*, “Forbes” z dnia 11.09.2015, <http://www.forbes.pl/halicki-przed-nami-rewolucja-w-e-handlu,artykuly.html> [dostęp: 18.11.2015].
6. OpenAI, *ChatGPT (wersja GPT-3.5)*, OpenAI, 2024, <https://www.openai.com/chatgpt> [dostęp: 20.05.2024].
7. Wąsowski M., *Co to jest Big Data? Nie bójcie się, na pewno nie inwigilacja*, <http://natemat.pl/52911,co-to-jest-big-data-nie-bojcie-sie-na-pewno-nieinwigilacja> [dostęp: 3.02.2015].

Dopuszcza się inny sposób konstruowania bibliografii – w zależności od dyscypliny naukowej, z zakresu której jest przygotowywana praca dyplomowa. Decyzje w tym zakresie podejmuje promotor.